

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉS-IPAR, A HAZAI BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP.

SZERKESZTI ÉS KIADJA: FLÓR GYÖZÖ.

|| SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: B. PEST, VIII., GYULAI PÁL-U. 9.

Előfizetési árak:

1917. január 1-től a „Fogadó” előfizetése a következő:

Egy évre . . . 16 korona
Fél évre . . . 8 korona
Negyed évre . . . 4 korona

Előfizetési és egyéb pénzek: Fogadó kiadóhivatala, Budapest, VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. szám intézendők.

A „Vendéglősök Naptára”, mely az 1917 évre a szokásos gazdag és változatos tartalommal jelent meg, ugyancsak a Fogadó kiadóhivatalában rendelhető meg. 0 0 0

TARTALOM:

Sorról-sorra.

A borralaló kérdése és a pincérek fizetésrendezése.

Hivatalos közlemények.

A vendéglősök közzetervvelésének könnyítése.

A sörös-palackok és a sörgyárak. A Hajos fővárosból (P. Gy.)

Különféle Közlemények. Kérem az előfizetőkhöz. Kimaradtak. Az új záróra. Elitelt kártyagyáros. A teherfuvar ára a fővárosban. Borvásárlók figyelmébe. A pezsgő is bor. Fogadói omnibuszok. Fogadó-Gasthof. Sörgyár Fiumében. Az utcai ligetek. A szegedi vendéglői étlapárak. Hósi halál.

Sör-pör. A szaklapok hirdetései.

Apró események. A szalámi fontos élelmi cikk. A londoni fogadók. Az 1917. Vendéglősök Naptára. Gyászrovat. Papír-szalvéták.

A mi katonáink.

Keserű gombák. (A csárda élete.)

Hasznos Tudnivalók.

Üzleti Híreink.

Egyről Másra.

Szerkesztői üzenetek.

Kortyantó. — Hirdetések.

Étlapok

különböző s a legdizesebb kivitelben készülnek a Fogadó-nyomdában, Budapest, VIII., József-utca 56. szám.

Ugyancsak a „Fogadó-nyomda” készíti az üzleti evakorlatba bevezetett és jól bevált egylapos „Étlapok”-at. Ezek az étlapok nemcsak az ételek célszerűbb elhelyezése és a vendégek kényelme szempontjából, hanem olcsóságuk miatt is előnyösebbek.

Ugy az egylapos, mint a más beosztású étlapok, minden alakban megrendelhetők és kaphatók a Fogadó-nyomdában (VIII., József-utca 56. sz.)

== Fővárosi Sörfőző R. T. ==

Köbányán

már az első évben 248.000 hl. sört gyártott, ez bizonyítja legfényesebben söreinek

kitünő minőségét.

„FOGADÓ NYOMDA ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT“

BUDAPEST, VIII. KERÜLET JÓZSEF-UTCA 56. SZÁM.

Távbeszélő: JOZSEF 39—70.
(Telefon)

- Vendéglői és kávéházi nyomtatványok nagy raktára. A legszebb és izlésebb kivitelben készülnek: folyóiratok, árjegyzékek, társulati és egyleti évi jelentések, közgyűlési meghívók és az összes fogadói, vendéglői és kávéházi nyomtatványok u. m.: étlapok, borjegyzékek, konyha-, söntés és kávéházi ívek, asztalkártyák, berletfüzetek, szobajelentések stb. □ □ □

Kass-fogadó Szeged, Színház-tér, Stefánia park mellett.

Minden kényelemmel berendezett 60 szoba. Körponti fűtés. Hideg melegvíz szolgáltató minden szobában. Fürdővel ellátott szobák — külön fürdők. Lakosztályok 2—3 szobával. Előkelő nagy étterem. Pilseni sörház. — Nagy fényes kávéház. Villamos megálló.

PAPP LAJOS Korona-nagyfogadója, Nyiregyháza

A város főterén. — A mai kor izlése és minden kényelmével berendezett 50 szoba. Diszes téli és nyári udvari éttermek. Bor- és sörház. Nagy fényes kávéház. Magyar konyha. Tisztán kezelt italok. Figyelmes kiszolgálás. □ □

SCHWEITZER ADOLF

Transsylvania fogadója, Marosvásárhely. 70 előkelő és minden kényelemmel berendezett szoba. Téli kert. Fényes nagy kávéház. Magyar konyha. Pontos kiszolgálás. □ □ □ □

Brunovszky Károly

hygienikus játékkártya tisztító intézete.

Budapest,**IX., Szvetenay-u. 16.****Eladó frakk és spenzerek.**

— Olcsó árban. —

Az üzlethez tartozók és különösen a pincér urak figyelmét fölhívjuk egy jótékonyági intézetnél visszamaradt és most eladásra kerülő **frakk és spenzerek** vételére. Cím megtudható a **Fogadó kiadóhivatalában.** :-:

Megjelent

a f. évre is a „Vendéglősök Naptára“ a fogadós és vendéglősiparhoz tartozóknak ez az érdekes és tanulságos szakkönyve, az eddigieknél is változatosabb tartalommal.

A „Vendéglősök Naptára“ ára ezuttal is: 3 korona 20 fillér. Ajánlási díj 50 fillér.

Naptári megrendelések:

„Fogadó“ kiadóhivatala Budapest VIII., Gyulai Pál-utca 9 sz. intéződé.

Vasuti vendéglő III. oszt.

éttermébe, 2000 korona óvadékkal olyan családós szakembert keresek, aki a vezetési teendőknek képes eleget tenni. **Havi forgalom** tiz-tizenkét ezer korona. **Feltételek** levélben közölhetek. **Ajánlatokat** továbbít e lap kiadóhivatala. 2-3

BOR.

2-3

30 hl. kiváló minőségű óbor, rizling és muskotály eladó. — Üres boros palackok és új színes staniol kupakok kaphatók: özv. **Galam-bos Sándornénál, Óbecse, (Bácsmenye)**

Vasuti vendéglőt

átvételre keresek. Értesítést és ajánlatokat ezen a címen kérek: **Treják János Csáktornya, Zrinyi-u. 1.**

2-3

KESZEY VINCE ÉTTERMEI

Bpest, VII., Rákóczi-út 44. a Nemzeti színházzal szemben. Magyar háziás konyha, saját szüretelésű és tisztán kezelt borok. Mindig frissen csapolt pilseni sör. Polgári árak. Pontos kiszolgálás.

Böcögő József Korona-fogadója és „Pannonia“ kávéháza, Miskolc. Kávéház, elsőrendű étterem, sörcsarnok. Magyar konyha. Kitéző borok.

Magyar Paizs.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Zalaegerszeg. — **A Magyar Paizs** erős szökimondó, független hetilap, magyar ípart, hön terméket vég **magyar szellemet terjeszt minden téren.** — Évi előfizetési ára 4 korona. (Legolcsóbb lap). Szerkesztők: **Borbély György** és **Horváth Lajos** Zalaegerszegen.

Kiss Ernő Korona-fogadója

Nagykanizsa — a város központján. Étterem sörcsarnok, kávéház, szép nyári udvar kertje — vendéglő. — Magyar konyha. — Kitéző fajborok

Állandó borvásár.

Azon t. vendéglős kartársak, kiknek mőri borra van szükségük, forduljanak hozzám teljes bizalommal. **Stoffer Mihály vendéglős Mór.**

Kávéházi és vendéglői

berendezéseket

alpakka, kinaezüst árut

vesz és elad

Braun Gyula, Budapest

VII. ker. Sip-u. 14. Távbeszélő (Telefon) 161-44.

Tartalom:

Az 1917-ki „Vendéglősök Naptára“ a naptári, csillagászati és egyéb közérdeklő részekben kívül a következő részekből áll:

1. Általános rész.
2. Bor- és Pincegazdaság.
3. Sörfőzés. — Sörfogyasztás.
4. Konyha.
5. Hasznos Tudnivalók.
6. Szórakoztató (Szépirodalom).
7. Különbőféle közlemények.

Az 1917-ki „Vendéglősök Naptárát“ a fogadós és vendéglősiparhoz tartozók közül senki se mulassza el megrendelni.

Előfizetési ár:

Egy évre 16 korona
Fél évre 8 „
Negyed évre 4 „
Egyes szám ára: 70 fillér.
Lapmegjelenés:
Minden hó 1-én és 15-én.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. szám.

Hirdetési árak:

Oldal-nagyság szerint. Több-szori hirdetésnél árkedvezmény. Legkisebb hirdetés díja: 4 korona 50 fillér.

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS ÉS KÁVÉSIPAR A BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPV. SZAKLAP

SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FLÓR GYÖZŐ.

Hivatalos szaklapja:

Az „Országos Vendéglős Egyesületnek”, a „Székesfővárosi Vendéglősök és Kocsárosok Ipartársulatának”, a Szabadkai, Tolnai-vármegyei-, Kassai-, Erzsébetfalvai-, Brassómezei-, Csepeli-, Sárvári és vidéke-, Pécs-Baranyai-, Kispesztenlőrinci-, Némethyvári-, Lévavidéki-, Szatmármegyei-, Zombori-, Nemesőcsa és vidéke-, Hunyadvármegyei-, Csongrádvármegyei-, Sopronaloldali-, Sárosmezei-, Budatölgyesi és környéke-, Érszujvár és vidéke-, Ceglédi-, Marosvásárhely és Marostorda-megyei-, Mezőtur-, Turkeve és Dévaványai fogadós (szállodások) vendéglős-, kocsáros és kávé ipartársulatok illetve egyesületeknek; az Aradi pincér öns. és eh. egylet és több jótékony pincér-asztaltársaságnak és községi vendéglős-csoportnak.

ORSZÁGOS VENDÉGLŐS EGYESÜLET.

Hivatalos helyiség: VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3-6 óráig.

Főhívis és értesítés. Főhívatnak azon vidéki vendéglősök és kocsárosok, akik az „Országos Vendéglős Egyesület”-nek még nem tagjai, hogy lépjenek be és belépésüket jelentsék be. Bejelentésük után megküldjük az alapszabályokat. *Beiratási díj:* 2 korona. *Evi tagdíj:* 4 korona. Az „O. V. Egyesület” tagjainak szakújságokban tájékozást és esetleg jogitanácsot díjtalan nyújt, ha az irodához fordul. Ilyen esetekben a levéllel válaszbélyeg mellékelendő. *Az elnökség.*

SZÉKESFŐVÁROSI VENDÉGLŐSÖK ÉS KOCSÁROSOK IPARTÁRSULATA.

Hivatalos helyiség: VIII. Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 4-6 óráig.

Jogitanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az iránt az ipartársulat irodájához fordul.

Az ipartársulat mindenmely hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” útján közöltetik.

Előfizetés.

A t. előfizetők kérelmek, hogy esedékes előfizetéseiket a lejáratkor mindig pontosan újítsák meg.

A Fogadó előfizetési árai:

— 1917. január 1-től —

Egész évre 16 korona
Fél évre 8 „
Negyed évre 4 „

Előfizetési és egyéb pénzek: Fogadó kiadóhivatala, Budapest, Gyulai Pál-u. 9. sz. fizetendőék és küldendőék be.

Vendéglősök Naptára

1917. évre.

Kapható: a Fogadó kiadóhivatalában. Ára 3 kor. 20 fillér. Ajánlási díj: 50 fillér.

Sorról-sorra.

Kemény idők és es idők tanulságai.

Kemény idők járnak. A tél hidege főlészl 19-20 fokra, de sok helyen 28-30 fokot is mutat a celziusi hőmérő. Tüzelőanyag meg nincs, vagy ha van is, a közlekedési nehézségek miatt nem lehet sehol hozzájutni. Hogy ezekben a csikorgó napokban mit szenvedett s állott ki mindenki, azt persze leírni nem lehet. Egyedüli vigasz, bár ugyan igen sovány vigasz ebben az újabb háborús köznyomországban, hogy a tél kemény hidegét az ellenséges államokban még inkább megszenvedik, mert ott még nehezebben még úgy se tudnak hozzájutni fűtő- és tüzelőanyaghoz. Nagy, sokkal nagyobb ott a szénínség mint nálunk, amit az is bizonyít, hogy Franciaországban és pár smlges államban is, a vendéglők, kávéházak és mulatók, már esti kilencko- tartoznak bezárni. Nálunk a fűtő- és világítóanyag hiánya következtében egy órával rövidült meg a záróra. Február 15-től 11 órakor kell bezárni a vendéglői és kávéházi üzleteknek.

A háborús időknek ez az újabb veszedelme a mi iparunk terén is nagyban érezteti hatását. Sok üzletben, még nagyobbakban is, fogytán találta a tüzelőt a hitelen keményre változott idő s a napi főzés és fűtésnek megfelelő készlet beszerzése is a legnagyobb föladat elé állította az üzlettulajdonosokat. S ez a kellemetlen helyzet fennáll ma is és még fog maradni mindaddig, amíg a tüzelőanyag hiány tart.

Amikor a kemény téli idő támasztotta ezt a kellemetlen állapotot elnézzük és az intézőkörök iránti keserű panaszokat halljuk; mintegy önkéntelen táru föl előttünk az a kép, amit mi oly igen sokszor mutattunk be a mi közönségünknek.

Innen-onnan másfél évtizede hirdetjük a gazdasági szervezkedés eszméjét a vendéglős szakkörökben. Szervezkedjenek, tömörüljenek az erők és alkossák meg azokat az intézményeket, amelyek az üzletek legszükségesebb cikkeiket szerzik be és látják el az iparhoz tartozókat. Hát, nem volna áldás mo t egy olyan szövetkezeti intézmény, amely a szükséges élelmiszerek, bor, sör és egyéb ital-cikkeken kívül, a tüzelőanyag beszerzéséről is gondoskodott volna. Kellő időben, s a jelen nehézséges viszonyok közt mindnkít elláthatna a szükségességekkel? Ilyen intézményt akárhányszor láthatunk, Ausztriában és Németországban s ezek a gazdasági szervezetek amelltt, hogy tagjaikat a beszerzési áron látják el a szükséges áruval, még maguk is százazreket nyerne, ami természetesen megint csak a vendéglősök közt osztódik el. Hasonló beszerző és ellátási intézményre, ezelőtt tíz évvel serkentettük a fővárosi vendéglősöket, sőt, akkor kísérletezés is történt a „Fogadó”

akciója nyomán, de a mi közönségünk nagy részvéltensége és közömbösége folytán, dugába dőltek a nemes tervek és törekvések.

Budapest egyik első és előkelő fogadójának ugyancsak előkelő képzettségű és nagy tapasztaltságu igazgatója, ki a háboru előtt, kü földi elsőrendű üzletekben töltött be hasonló állást, mondta az alábbi jellemző és megszívlelésre méltó szavakat.

„Ha nem tapasztalnám, nem hittem volna, hogy összetartás és szervezettség tekintetében az itteni fogadós és iparhoz tartozók, mennyire hátra vannak. Hisz itt semmit se lehet látni abból a társas életből és a szakiparhoz tartozóknak abból az együttműködéséből, ami külföldön ezer a téren mindenütt, minden szaktársadalmi és gazdasági kérdésben megnyilvánul. Az együvé tartozás és együttműködés érzetének nagy hiányát mutatja az is, hogy fővárosunkban három hasonló szakirányú társulat létezik, de ez a három társulat sem számlál annyi tagot amennyit egyetlen jól és helyesen szervezett ipartársulatnak kellene magába tömöríteni. Hogy az összetartás eme nagy hiányának mily szenvedőlegesen érzik hátrányát az iparhoz tartozók, kivált a mostani kemény időben, ezt leginkább ott lehet tapasztalni, ahol az egész testület fontosabb gazdasági érdekeiről történnek döntő intézkedések.”

Hogy micsoda igazságok rejlenek ebben a megnyilatkozásban, azt fölöslegesnek véljük kü ön is igazolni. De tanulságul mindenkinek ajánljuk, mint a mostani kemény időknek olyan tanulságát, amely legjobban megtaníthat és győzhet minden értelmes szakembert arról, hogy az egy foglalkozási ágon lévőknél, még a saját érdeküknél is fontosabb az összetartás, a helyes és erős alapon való gazdasági szervezettség, mert ez nemcsak segítségét, hanem védelmet is tud nyújtani, olyankor is, amikor senki sem képes magán segíteni.

Vendégotthon elnevezést alkalmazunk és ajánljuk mindenütt a kifejezéstelen és csunya züléstelen idegen „pension” szó helyett.

A borralaló kérdése és a pincérek fizetésrendezése.

Miniszteri leirat a nők fogadói, vendéglői és kávéházi alkalmaztatása és fizetése ügyében.

Koronkint hol itt, hol ott vetődik fel-színre ez a kérdés — a borralaló eltör-lése vagy megszüntetésének kérdése. Borralaló megszüntetés — igen nehéz kérdés, talán a kérdésnek legnehezebbike. Igazolja ezt az a körülmény, hogy hosszú évtizedek óta bajlódunk vele, szeretnénk megoldani úgy, hogy a borralaló megfelelő fizetéssel potolassák, hogy a fogadói vendéglői stb. alkalmazottaknak ez a soktekingtelben lealázó fizetési illetmé-

nye teljesen kiküszöböltessék és a közönség is fölmentessék attól a sokat hangoztatott zaklatástól. De mindeddig semmire se mentek. Pedig Németországban (ugyancsak Franciaországban is) a legtekintélyesebb és képzetesebb szakemberek vették kezükbe az ügyet s a pincérség vezetőivel választva dolgoztak a megoldásán: de végül sem érték el a kívánt sikereket. Voltak ugyan bizonyos helyi sikerek, de ezek zámba sem vehetők. Nálunk még ennyit sem érték el a kezdeményezők s az itteni műveletek inkább csak kísérletezésnek nevezhetők. Volt egy jelentősebb, ebben az értelemben, néhány év előtt Sopronban, ahol Groszner Pál főzadós próbálta élettermi alkalmazottait megfelelő fizetéssel ellátni, és megszüntetni a borralaló rendszert. Ment is ez egy kis ideig, valami pár hónapig, de azután a közönség és az alkalmazottak részéről támasztott nehézségek, megint csak kiközöntették a kerékvágásból a sok jóakarattal már megoldáshoz jutottat. És lett ismét ugy minden, ahogy volt, vagyis maradt továbbra is a borralaló rendszer.

Ez a kísérlet, mint annyi sok más, amelyeket külföldön folytattak, szintén azt látszik bizonyítani, hogy nehéz ennek a kérdésnek a megoldási nyitjára rájönni; pedig a törekvés megvan, nálunk is, másutt is. Itt is, amott is szeretnék a dolgot valahogy megkezezni, s a pincéri fizetés kérdését rendezni, de a kezdet munkáját jelentő megbeszéléseknél, szaklapvitáknál vagy az említett kísérletezéseknél, sehoh se tudnak tovább jutni. És a borralaló megszüntetésének kérdése, mint az a bizonyos tengeri kigyó, egyre húzódik s majd itt, majd amott bukkan föl és azután egy-egy jó hosszú időre megint csak elmerül az ő csöndes mélységébe.

A mi nézetünk az, hogy igen sok idő telik el addig, amíg ezt a nehéz kérdést megoldásra sikerül vinni. Sok nehéz dolgon kell addig átesni; a szakiparhoz tartozókat mindenütt erős szerveze-

tekbe kell tömöríteni és ha a társulati éllel megeléknélésével az iparunk fejlesztését és fölvirágzását célzó nagy átalakítási munkálatok megindulnak, majd csak akkor lehet ennek a kérdésnek eredményes megoldására gondolni. Mint minden fontos és nagyszabású kérdés, ez is csak az összesség munkájától várhatja sikerét.

Most megint fölszínre vetődött a kérdés, és pedig egész véletlenül,

A kereskedelemügyi miniszter nem rég a kereskedelmi és iparkamarához leiratot intézett, amelyben figyelemztetett a belügyminiszternek 1915. december havában a törvényhatóságokhoz intézett ama rendeletre, mely a fogadók, vendéglők és kávéházakban alkalmazott női személyzetre vonatkozó egészségügyi szempontok betartására utalta a nevezett üzletek tulajdonosait.

A miniszteri leirat, helyeselte a rendelkezést, s abban, ha a nevezett üzletek bármelyikében alkalom adatik arra, hogy a női alkalmazottak titkos kéjelgést folytathassanak; jogalapot lát arra, hogy az illető üzlet tulajdonosa az ipar továbbgyakorlásának jogától, az ipartörvény 115 §-a alapján megfosztassék. A miniszteri leirat azután fölemlíti a székesfehérváros főkapitányának azt a nem régi keletű rendeletét, mely a mulatóhelyek női személyzetének minimális díjazását szabályozza. S azt mondja erre:

„Ha ez a kérdés aránylag könnyen megoldható volt, nem lehet akadályá annak sem, hogy a fogadók, vendéglők, kocsmák, kávéházak és kávéházak női személyzete díjazásának kérdése is megfelelő rendezést nyerjen és pedig úgy, hogy az *üzemköltségek minden emelést könnyen átháríthatják az üzlettulajdonosok — a fogyasztóra.*“

Miután azonban — aggódik a leirat — attól lehet tartani, hogy a női személyzet díjazásának hatósági megállapítás esetén az üzlettulajdonosok azon fognak töre-

kedni, hogy többi alkalmazottuknak a borralaló-rendszeren alapuló keresetéből különböző címenek levonásokat eszközölve, ezekből teremtsenek alapot a női alkalmazottak díjazására; fölmerül a kérdés, hogy nem-e kellene a jelzett szabályozással oly irányú rendelkezést ki bocsájtani, melyek a munkaadó eltiltanak attól, hogy a személyzet a borralaló-jövedelme bárminő részének és bármi címen a munkaadó kezeihez átszolgáltatására kötelezhessék.

Miután még sulyt helyez a miniszteri leirat arra is, hogy a hatóságok a minimális béreket kellő óvatossággal és mindenkor alkalmas szakemberek véleményének meghallgatása mellett állapítsák meg; föl hívja a Kamarákat, hogy a gyakorlati élet követelményeinek megfelelően behatárolják a foglalkozóknak ennek a kérdéssel s véleményükkel, kellő tájékozódás után, terjesszék a miniszter elé.

A kereskedelmi és iparkamarák aztán a kapott leiratot átküldték a székhelyeiken létező fogadós és vendéglős ipartársulatoknak s azoknak véleményét kérték be bizonyos határidőn belül. Megkapta a leiratot a „Soproni fogadósok, vendéglősök és kávéosok ipartársulata“ is, amelynek vezetősége foglalkozott is vele s az ottani kereskedelmi és iparkamarának elküldte véleményező iratát, kiterjeszkedvén abban a pincéri fizetés rendezése illetve a borralaló-rendszer megszüntetése kérdése is.

A „Soproni fogadósok, vendéglősök és kávéosok ipartársulata“-nak az ottani „Kereskedelmi és iparkamarához“ intézett véleményező iratában ezek foglaltatnak:

„Án: bár ipartársulatunk sokkal szívesebben vette volna, ha a magas kormány az összes iparilag képzett fogadói, vendéglői és kávéházi alkalmazottak — tehát a pincérek — fizetésének rendezését fűzte volna ki napirendre, mégis a jelzett üzletekben foglalkoztatott női alkalmazottakra vonatkozó szándékát is öröm-

A bajor fővárosból.

München, 1916. december hó 26.

Van kávéház Münchenben is, csak azzal a különbséggel, hogy itt 3—4 ezer nagyobbak, mint a legnagyobb budapesti kávéházak. Itt van pl. a legelőkelőbb és finomabb: a *Kafe Luitpold*. Ennek csupán a belső berendezése egy millió márkába került. Gyönyörű, szinte kápráztató ez az óriási méretű helyiség. A kávéház maga egy oszlópocsarnok s tele van értékesnél értékesebb művészi festményekkel. A külön billiárd teremben tizennégy tekeasztal van. A kártyázó termek mind külön helyiségek, többnyire galériák. Az összes kávéházak közül a Luitpold sinylí legjobban a háborút. Hír szerint deficittel dolgozik.

A Luitpold-kávéházban, mint minden üzletben Münchenben, fizetésnélküli pincérek vannak alkalmazva. A kiszolgáló pincérek nagyon ügyesek és nagyon gyorsan végzik teendőjüket. Ugynevezett „rumli“ itt alig létezik. Ha bejön a kávéházba egy nagy tömeg, a helyrevezetés után, nyomban ott terem egyik pincérnő és lerakja a csupasz asztalra a csészéket, egy másik meg már hozza párolgó kannákban a kávéét és tejet, s a csészéket a

vendégek gusztsza szerint töltögeti tele. Az ilyen üzletek előkelőségére vall, hogy itt sehoh se tapasztalni azt a rettenetes kiabálást és tálcacsörömpölést a kávékonyhánál, mint pl. a budapesti kávéházakban. A csészék és a cukor a kaszánál lesznek kiolvasva s úgy ellenőrzik a fogyasztást. Bármily kávéhoz egy kockát, a teához pedig két kocka cukrot szabad csak adni. Meg lehet szokni a keserű kávéét és teát is.

A kávé ára 30—32 pfennig. Kávé kevés van, így különböző pótló anyaggal kell a kávéosoknak dolgozni. Ebből van egy nagyon sikerült kávépótló, mely 12 százalék pörkölt kávéval van vegyítve; igen jó kávéét állítanak elő belőle. Persze, a közönség ezt tudja, minthogy közhirre tetted, hogy a kávéhiányon ily módon segítenek.

A müncheni kávéosoknak van egy bevásárló szövetkezetük, amelyet a háború elejével alakítottak. A szövetkezet eddig, mint az elnök, a Kafe Deutschen Theater tulajdonosa nekem mondta, 8 millió márká forgalmat csinált. Legsikerültebb vásáruk volt a használatban levő kávépótló anyag, mely a sok svindli áru mellett igazán bevált. Az elnök ur szí-

vessége folytán egy csomagot egy ösmérs budapesti kávésnak küldtem s úgy tudom, el volt tőle ragadtatva.

A sörrel itt is szűkben vannak. Csak ott, hol olyan vendégek fordulnak meg, kik hadiszállítások részére dolgoznak s akik az ugynevezett *nehéz munkát* végzik; ott gondoskodik a katonai hatóság megfelelő mennyiségű sörrel és más nyers áruval. Az ilyen vendéglői üzletekben azonban kiköti a hadvezetőség, hogy a munkásoknak egy nagy tányér jó levest, valamint egy nagy tál jó fözeléket, 10—10 pfennigért kell adni.

Sok érdekes és tanulságos dolgot lehet itt tapasztalni, de a sok tanulságos dolog közt a legérdekesebbnek mégis a háborus élelmezés tűnik föl. Ahogyan, amilyen szép összhangzatossá rendben van ez az ügy csinálva; az szinte bámulatos. Nem lehet itt kijátszani senkinek a rendeletet, de erre nincs is szükség, mert a különböző jegyrendszer folytán hozzájuthat mindenki, mindenhez. A müncheni vendéglőkben és kávéházakban zsemlyét is lehet kapni. „Zsömlye!“ — lepödtém meg. Tudtommal a mi gazdag agrár-országunkban, csak kórházaknak sütnék zsemlyét s azt is jó barnás lisztből. A

mel üdvözlő, miután ezzel az általunk jelzett kérdés idővel megoldása felé tétetik meg hivatott helyről az első lépés.

Mert mi tagadás? előbb-utóbb kell hogy bekövetkezzék az az idő, amikor a borra-
való-rendszer megszűnik és helyét a minden munkásnak járó és előre megállapított rendszer fizetés foglalja el. Ezt a rendezést nemcsak az értelmes pincérek, hanem a munkaadók legtöbbje is óhajtja. Elvünk az: díjaztassanak a kérdéses üzletekben az alkalmazottak munkakörükhöz képest úgy, hogy megélhetésük biztosítva legyen és ne legyenek a megalázó borraalóra utalva. Míg a borraaló-rendszer mellett a hivatásos pincér jövedelme a közönség nagylelkűségétől függ és sokszor emberfölötti munkájáért feljelle dobott borraalót kapva, szolgálva alacsonyítottat, másrészt a női alkalmazottaknál éppen a borraaló segíti elő azt, hogy az erkölcs és tisztesség utjáról letérjenek.

Téves a miniszteri leirásban megnyilatkozó azon nézet, hogy az üzemtöbblet-költségek a most divó borraaló-rendszer mellett is könnyen átháríthatók a fogyasztóközönségre; nézetünk s a jogosultság is amellett szól, hogy mindkét rendszert fenntartani és a fogyasztóközönséget kétszer megterhelni egy és ugyanazon címen, nem szabad.

A mi már most a kereskedelmi Miniszter ur önmagméltsága által felvetett kérdés illeti, következőkben adjuk elő nézetünket:

Éttermekben pincérnőnek csak oly egyének alkalmazhatók, akik teljesen kifogástalan előéletűek; az étterem nem szórakoztató hely, itt mindenki kényszerűségből, sokszor feleségével, sőt családjával jelenik meg s így még annak a látszatnak sem szabadna lennie, hogy az itt alkalmazott női személyzet nem kifogástalan életű, nem tisztességes nők.

Ezeknek fizetése jelenleg, lakás és élelmezés mellett havi 30 korona, mely fizetés azonban a borraalóval együtt 120—200 koronára is rug. Ez a jövedelem teljesen elegendő arra, hogy az illetők könnyelmű, erkölcs-telen életet ne legyenek kénytelenek élni.

A kávéház már nem annyira szükség-szerű, mint inkább luxus-intézmény. Néze-

bajor zsömlye pedig gyönyörű, hófehér lisztből való. Érdeklődtem a meglepő dolog iránt.

— Ez pedig igen egyszerű. — mondta a magyarázattal szolgáló. Nálunk annyi az élelmezési jegy, hogy az ember szinte ki se ösmeri magát. De ez a jegyrendszer valahogy úgy van összeszerkesztve és állítva, hogy központi élelm. intézményünk a maga takarékosági célját föltétlen eléri. Így ér el bizonyos megtakarítást a kenyér és más cukrászsüteményekhez szükséges lisztnél, a fehér zsömlével is, minthogy ezt szinte csak megfelelő esetekben és jegyrendszer alapján lehet kapni.

Az adott magyarázattal igazságára aztán, igen rövid tanulmányozás után, magam is rájöttem. — Egy volt csak rám nézve kellemetlen, — hogy Münchenben való tartózkodási időm igen szűkre volt szabva. Legalább is néhány napra van szükség ahhoz, hogy a szép bajor főváros sok érdekességéről, ha nem is teljes, de megfelelő és bővebb tájékozást lehessen nyerni. És ez a néhány nap megéri az itt tartózkodást, mert az itt látottakból sokat lehet tanulni.

P. Gy.

tűnk az, hogy kávéházban és kávémérés-
ekben nő, pincéri minőségben egyáltalán ne legyen alkalmazható. A mi a főlirónókat (kaszirónókat) illeti, véleményünk szerint ily minőségben csak oly hajadon avagy gyermektelen özvegyet legyen szabad alkalmazni, aki 35 évet már túlélt és igazolni tudja, hogy erkölcsös előéletű s 35 éves kora előtt kaszirónói vagy hasonló minőségben, nem volt alkalmazva.

Szigoruan megkövetelendő, hogy a főlirónók (kaszirónók) s a többi női alkalmazott lakása az illető üzlettulajdonos házában legyen.

A főlirónók fizetése a jelen drágaságban, étkezés és lakáson kívül 60—80 korona, rendszeres viszonyok között pedig 40—60 korona lehet. Ez szolgáltatuknak annál inkább is kielégítő, mert a „kasszában“ ruhát allig koptatnak, s e tekintetben igényük teljes kielégítést nyer.

A fogadóknak még néhol szokásos szobaasszonyi rendszer beszüntetendő; a szobaleányokra nézve szintén kimondandó, hogy ilyeknek csakis oly hajadon vagy özvegy női alkalmazhatók akik 35 évesek elmúltak és kifogástalan előéletűek. Kimondandó volna továbbá, hogy este 10 órán túl szolgálatra nem hívhatók és hogy öltözködésük ugyan tiszta, de egyszerű s egyszerű legyen, hogy ez által sem legyenek kihívók. Fizetésük, a teljes ellátáson kívül, mindenkor a helyi viszonyokhoz szolgáltatukhoz mérten állapítandó meg.

A fogadós, vendéglős és kávéosknál egyébként alkalmazott női személyzet ezáltal nem vehető tekintetbe, miután ezek vagy a konyhában vagy a magánlakásban vannak foglalkoztatva, a vendégekkel nem érintkeznek s ők ép oly számba jönnek, mint bármely magánháznál alkalmazott nőcseléd.

Wetsz Sándor
ipt. titkár.

Groszner Pál
ipt. elnök.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

Az ipartársulat t. tagjaihoz!

Értesitem az ipartársulat t. tagjait, hogy a *poğácsa* is a sült tészta nézve fennálló rendelet hatálya alá tartozik és azt is csak kenyérjegy ellenében szolgáltatásuk ki. Minden 12 deka *poğácsa-sütemény* után 2 kenyérjegy veendő át, mert másképp nem kerül ki a fedezet a lisztbevitálnál.

Egyuttal értesitem a t. tagokat, hogy a *tagdíjak beszédésével* Günthner Nándor urat biztuk meg és kérjük a t. tagtársakat, hogy tagságidij nyugtájukat váltsák be pontosan, mert másképp a társulat sem tehet eleget köteletségének.

Budapest, 1917. febr. 12.

Hajós Károly
ipartársulati elnök.

A vendéglősök közteherviselésének könnyítése.

A „Fogadó“ mult évi október 15-én megjelent 20. számában ezen felirású közleményünkben közöltük, hogy a Székesfővárosi vendégl. és koszm. ipartársulata kérvénnyel járult a pénzügyminiszter ur elé, melyben a vendéglősök nyomasztó helyzetének feltárása mellett azt kérte, hogy a pénzügyi hatóságok könnyítsenek a vendéglősök közteherviselésén, tehát az adóban és illetékben. Ne-

vezetesen azt kérte a társulat, hogy a háboru ideje alatt felemelt adó és illeték összegét állítsák vissza a háboru előtti évekre megállapított összegre és utasítsa a miniszter ur a pénzügyigazgatóságokat, hogy az újabb edő- és illetékkivetésnél legyenek figyelemmel a vendéglősök nehez megélhetési viszonyaira és ebben a keretben állapítsák meg a vendéglősök köztehert.

Ezen általános jellegű kérelemnek tehát az volt a célja, hogy a miniszter számoljon a tényleges helyzettel és amennyire lehetséges, elégítse ki a jogos és megindokolt kívánságot. Az ipartársulat, mint a vendéglősök érdekeinek ipari képviselője, köteletségének tartotta, hogy ilyen általánosságban kérje ki a miniszter figyelmét a vendéglősök üzleti és anyagi viszonyaira. És ebben az eljárásban a társulat szem előtt tartotta azt a legelemibb jogát a vendéglősöknek, hogy közhasznu munkájuk után jussuk van a megélhetéshez.

Erre a beadványra most kapta meg a társulat az elintéztést. Mikor erről a vendéglős szempontról annyira fontos ügyről vendéglőseinket értesítettük, megígértük, hogy az eredményről is tájékoztatni fogjuk olvasóinkat.

1177.—VIII. 1917. sz.

Végzés.

A nagyméltóaga m. ktr. pénzügyminiszter ur 1917. január 16-án kelt 126845/916 sz. rendeletéből kifolyólag értesitem a tekintetes ipartársulatot, hogy a háboru okozta üzletszünetelés esetében az adózó beadvány alapján az 1915. évi XIV. t.-c. 6. §-a szerinti eljárással adótörlesnek, jövedelem csökkenés esetében pedig az 1916. évi XXXIII t.-c. 6. §-ában meghatározott időben benyújtott adómérséklés iránti folyamodványok alapján az edőfelszámolási bizottság előtt az 1915. évi XIV. t.-c. 7. §-a szerinti eljárásnak van esetenként helye.

Értesitem továbbá, hogy a nagymélt. pénzügyminiszter ur az ipartársulat általános beadványa alapján egyes iparosoknak jogerősen megállapított kereseti adóit törvényes felhatalmazás hiányában nem mérsékelhette.

Budapest, 1917. január 25-én.

VII. ker. kir. adófelügyelő helyettes

Dr. Zsolnay
kir. tanácsos.

Ebből a végzésből csak egyetlen-egy tény állapítható meg, hogy t. i. a bürokrácia nagyobb fontossággal bír a pénzügyminiszter ur előtt, mint a vendéglősök megélhetési érdeke. Mert hiszen a kérelem általában szól, az elintéztés pedig azt mondja, hogy akinek adójával baja van, éljen törvényadta jogával. Erre a tanácsra nem szorult a társulat és nem is kér tanácsot, mert az nyilvánvaló dolog, hanem intézkedést kért, ami nem történt meg.

Vendéglősök csak

Vendéglősök Naptárát

olvassanak.

Úgyancsak e fontos szakkiadványt az iparhoz tartozók közül senki se mulassza el beszerezni!

Csak magyarul.

Fogadót, vendéglőt vagy kávéházat ha létesítünk (nyitunk), csak magyaros hangzású címmel lássuk el, vagy a saját nevünk „cimen” vezessük. Fogadó (szállodai) tüzelnél ne a „szálloda” szót, hanem a „fogadó” szót alkalmazzuk, mert a „szálloda” nem magyaros, (az „Einkehrwirtschafts”-ból származik.) — „Beszálló-vendéglő” helyett a magyar nótában is megőrkített szóp „Vendéglőfogadó” szót használjuk.

Éllapírásnál étlapírok és éthordók ne használjanak idegen. pl. francia és angol ételneveket Csak magyarul írjanak. A magyar becsület és önérték teszi a mai időkben minden magyarunk kötelességévé, hogy: csak magyarul gondolkozzon és cselekedjen.

A magyar nyelv tisztasága szempontjából csak a irandó. Cz (ceze) betűt se névben, se más szóban ne írjon senki.

Magyaroságunk védelméhez hozzá tartozik, hogy vendéglőink és kávéházainkban csak magyar terméket tartsunk és mindenképen arra törekedjünk, hogy magyaroságunkat erősítsük és önmagunkat — s ne az idegeneket — gazdagítsuk.

A sörös-palackok és a sörgyárak.

A sörgyárak újabb kellemetlenségeket okoznak a vendéglősöknek, melyek egyúttal károsítják is a vendéglősöket. Nem elég, hogy a sörhány rettenetes helyzetet teremtett az italmérésben; nem elég, hogy az amugy is súlyos helyzet a vendéglősök legnagyobb részét a tónk szélére juttatja, hát jönnek a sörgyárak és évekre visszamenőleg követelnek sörös-palackokat, vagy azok értékét készpénzben. De az cmaradt, illetve vissza nem adott palackok megtérítését nem a korábbi árak (4—5 kr.) mellett követelik, hanem 20—25 fillér árak mellett, mely összegbe állítólag ma 1—1 palack kerül. A különbözet 100—150 százalék áremelkedés. Csekélység!

Hiszen lehetséges, hogy egyik-másik helyen hiányoznak palackok. Ez kikérülhetetlen és több év alatt a vissza nem került palackok száma felszaporodhatik. Vannak esetek, hol a palacksórt szállító sörgyári közeg nem minden esetben veszi át az üres palackokat, huzza-halasztja azokat: átvételét s ezáltal is a vendéglős hibáján kívül felszaporodik a be nem szolgált palackok mennyisége. Már pedig a sörös-palackot nem szokás a Wertheim-szekrényben megőrizni s így könnyen megeshetik, hogy a palackok kisebb-nagyobb mennyisége el is pusztul, a vendéglőből elhordják és amire azokat követelik, hiányok vannak. Ez az állapot kikérülhetetlen. De ez még nem jöccim arra, hogy a sörgyárak ilyen rideg üzleti érdektől vezéreltetve, 100—150 százalékos árdrágítással lépjenek fel a vendéglősök ellen, különösen akkor nem indokolt az a fölfogás, mikor a sörgyárak maguk is okai annak, hogy a vendéglősöknél felszaporodott az át nem vett palackok mennyisége. De még akkor is, ha nem így állna a dolog, nem jól fest a sörgyárak föllépése a vendéglősökkel szemben. Ne felejtjük el a sörgyárak, hogy a sör-földék tekintélyes jövedelmét nem ök, hanem a vendéglősök szerzik nekik, mint-hogy a gyártott áruikat a vendéglősök értékesítik és közvetítik a fogyasztásban, beszedik apró részletekben a sör értékét és milliónyi összegben szállítják be a sörgyáraknak.

Ebben az ügyben tehát belátást és méltányosságot kérünk a vendéglősök részére, mert nem olyan nagy összegekről van szó. melyekre a sörgyárak az

amugy is kitűnő vagyommérlegük javítására rászorulva volnának. Azt is reméljük, hogy a sörgyárak tisztában vannak a helyzettel abban az irányban, hogy pör esetén nem követelhetnek 25 fillért olyan palackokért, amiket ök 8 és 10 fillér értékben szállítottak a vendéglősöknek. Akad bíró, ki az ilyen követelést megítélné, ellenben kiteszik magukat az árdrágítás kihágásának.

Minden enyhítő szempont a vendéglősök mellett szól és ez oknál fogva a sörgyárakat enyhébb eljárás alkalmazására és méltányosság gyakorlására kérjük az amugy is eléggé zaklatott és sajnárgatott vendéglősökkel szemben. Élni és élni hagyni, ezt a közmondást alkalmazazzák a sörgyárak is.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK

Kérelem az előfizetőkhez. Azon T. előfizetőinket, akiknek előfizetése január elsejével járt le, ismételtlen is fölhívjuk, hogy az esedékes díjat az akkor mellékelt postautalványon sziveskedjenek kiegyenlíteni. Ugyancsak kérjük azokat is, akik más uton nyertek fölszólítást, hogy a kapott postautalvány felhasználásával sziveskedjenek rendezni hátralékos tartozásukat — Akiknek előfizetése most lett esedékes, az előfizetés céljából a mai számmal mellekelünk postautalványt. — T. előfizetőinket kérjük, hogy esedékes előfizetésüket mindig a lejáratkor, amire a lap-pal mellékelt postautalvány figyelmeztet, sziveskedjenek megújítani. Előfizetési és egyéb pénzek a „Fogadó kiadóhivatalá”-nak Bpest, VIII. Gyulai Pál-utca 9 szám alá küldendő be.

Kimaradtak. Mai számunkból térszűke miatt kimaradtak: A „Konyha” A mi katonánk. és több e rovatba tartozó kisebb és nagyobb közlemények. Ezek következő számunkban jelennek meg.

Az új záróra. A tüzelő anyaggal való takarékosági célból a kormány módosította a zárórai rendeletet és a 12 órát újabban éjjeli 11 órára állapította meg. Eszerint a vendéglők, kávéházak és kocsmáknak éjjeli 11 óráig tovább nem szabad nyitva tartani és reggeli öt óra előtt nem szabad kinyitni. Indokolt esetekben a korábbi kinyitást a rendőrhatalóság kivételesen megengedheti. Vendéglőknek és kávéházaknak olyan mellékhelyiségei, melyek az üzlet folytatásához nem feltétlen szükségesek, (különszobák, játéktérmekek, tekepályák) állandóan zárva kell tartani. Ezek a korlátozások nem vonatkoznak a vasuti vendéglőkre, amenyiben nyitvatartásukat az utazó közönség érdekei megkívánják. Színházak és moziknak 10 óráig tovább nem szabad nyitva tartani. Mulatóhelyek (orleum varietté stb.) a további intézkedésig zárva tartandók. Cukrárszűke az élelmiszer árusítási üzletekre vonatkozó rendelkezések az irányadóak. A nyilvános helyiségek belső világítását az elkerülhetetlen szükség mértékére s a rendes világításnak legalább

a fele részére kell korlátozni. Ez a miniszteri rendelet, most febrnár 15 én lép hatályba.

Elítelt kártyagyáros. Piatnik Rezső budapesti kártyagyáros a rendőrség jogerősen elítélte a magyar címer jogtalan használata miatt, 400 korona pénzbírságra. Minthogy ez a kártyafabrikás a háboru alatt, majd egy milliót keresett, ezt a kis-összegű bírságot hatványozottabb összegben lehetett volna megállapítani.

A fuvar ár a fővárosban. A fuvaros-ipartársulat fölterjesztést intézett a fővároszhoz a teherfuvar napibére fölemelése ügyében. A tanács a bejelentést tudomásul vette s a fuvar árát a következőképen állapította meg:

Kétfogatu teherfuvar napszámberé az eddigi 50 korona helyett 60 korona. A fa- és szén-nagykreskedők fuvaros árai változatlanul maradnak. Azok a fuvarosok, akik egyes szén-fuvarokat vállalnak (az állomáshelyi fuvarosok) fel és lerakással együtt kétfogatu kocsival óránkint legfeljebb 7 koronát számít-hatnak; egyfogatu kocsival legfeljebb 4 koronát. Az ilyen kétfogatu fuvaros kocsii minimális áruterbe a téli időben 20, az egy-fogatú 8 termézsza állomáshelyt. Amelyik fuvaros ennél többet követel, attól a főváros a zabilleményt megvonja. Az esetleges panaszokat a rendőrségnél kell megtenni.

Borvásárlók figyelmébe. A mult és az előző évben tudvalevően igen sok helyen nagyon rosszul fizetett a sörölternés, ami aztán a jó borok iránti nagyobb keresletet vonta maga után. Az ismert „Visontai és mátrahegyaljai szőlőtelepek borért. r. t. igazgatóságát is ez indította arra, hogy a régi évjáratok felteve örtört kincseit forgalomba hozza. A Visontamára börttermelő társ. szőlőtelepein különben a mult évi termés is jól beütött és ezt a tientiékkel ezuttal is a t. borvásárló vendéglősök figyelmébe ajánljuk.

A pezsgő is bor. Sok vidéki város, mint ezt már szóvá is tettük, a legképtelenebb adókat gondolta ki: pezsgőre, kártyára, feketekávára sat. sat. Az így kigondolt és kivetelt adóterveket aztán fölküdték a miniszteriumba, jóváhagyás végett. Így Temesvár és más néhány város is, amelyeknek határozatát azonban azzal huzta keresztül a belügyminiszter, hogy az 1899 é. VI. törvénycikk értelmében a pezsgőbor is borknak tekinthető, tehát a törvény alapján szedhető borfogyasztási adópótlékon kívül más adóval nem terhelhető meg.

Fogadói omnibuszok. Egyik vidéki fogadós kartársunk a háborus gazdasági nehézségekre való tekintettel, arra hívja föl a kartársak figyelmét, hogy ahol villamos közlekedés van, vagy más hasonló járó-alkalmatosság áll a közönség rendelkezésére, szüntessék be a fogadói omnibuszokat, ameynekk fenntartása (kocsi, ló-tartás stb.) nem épen kis gondot okoz a mai nehéz időkben. Az ő városukban ketten vannak nagy-fogadósok s közös megegyezés folytán beszüntették a kocsiknak az állomásra való járatását. S az utasok, miként a fővárosban, maguk gondoskodnak (minthogy egyébként is módjukban áll) a maguk és podgyászuk beszállításáról. — Fogadós kartársunknak eme soraihoz azt a megjegyzést fűzzük, hogy több vidéki városban, ahol villamos közlekedés van, így Miskolc, Szombathely, Sopron és Pozsonyban már régebben megszüntették a társaskocsi járatokat; legfeljebb csak egylovas kis kocsit küldtek ki a podgyászok miatt (ha ugyan a háboru alatt ezeket is meg nem szüntették). A felvetett eszmét mindenestre figyelmébe ajánljuk vidéki fogadós kartarsa-

inknak, akiknek ez a kérdés nagyon is gazdasági érdekbe vág, pláne a mostani nehéz idők alatt.

Fogadó — Gasthof. A „Fogadó” vagy „Vendégfogadó” mellett — ha szükségesnek mutatkozik — „Gasthof” elnevezést alkalmazunk a „hotel” helyett. A „legműveltebb”-nek hitt franciák „Hotel” szavát, sem az utcai föliratot, sem az üzleti leveleken vagy étlapjainkon ne töltsék meg.

Magyar sör a keleti forgalomban. A közbányi „Polgári Sörfőzde r. t.” új sörgyárát szándékozik alapítani és pedig Fiumében. Az új sörgyárát természetesen csak a háboru után fogják fölépíteni, amire azonban nevezett sörgyár már most megtette a szükséges előkészületeket. A fiúmei sörgyár célja, főképen a keleti és afrikai sörkivitelenek fokozása, amiben eddig is szép sikere volt ennek a sörgyárunknak. Az a fogyasztási tér különben, ide számítva a tengerparti dalmát és a többi balkán-részeket, még kevésbé művelt, azaz hogy az osztrák sörgyárak (budweiseri stb. stb.) igyekeznek maguknak mindjobban lefoglalni, amelyekkel azonban magyar sörfőzdek igen könnyen versenyezhetnek, az amazoknál sokkal jobb minőségű sörtermékekkel. Azon a fogyasztási területen szerepe lesz a nagykanizsai „Király sörfőzde r. t.”-nak is, amely már szinte megtette a háboru utáni előkészületeket. Hát csak készülődjenek magyar sörgyáraink és igyekezzenek mentől nagyobb területet és lehetőleg az első helyet elfoglalni maguknak a keleti forgalomban. Nemcsak a maguk vagyonát, hanem nemzetgazdaságunkat is tekintélyes haszonnal fogják ezzel gyarapítani.

Az utcai ligetek ára. Még kissé messze van a tavasz, de a fővárosi tanács már foglalkozott az utcai ligetek ügyével s azoknak árát is megállapította, lehetőleg jó magasan. De nem mindenütt egyformán. A vendéglők, kávéházak, cukrászdák és más üzletek által elfoglalt gyalogjárók díjszabái az üzletek fekvése szerint változnak. Így az I. II., ker. főhelyein 10 a második helyen 8 s a 3-ik helyen 6 és 4 koronába kerül egy négyszögletér. A III., IV., V., VI., VII., és VIII. kerületben már jóval drágábbak a ligetek. A főhelyeken 18, a 2-ik helyen 14, a 3-ik helyen 12 és 10 korona a járdák négyszöge. A IX., kerületben előbbinél 4 illetve 2 koronával alacsonyabb a négyszögek ára. A III., és X. kerületben aránylag olcsók a hűselők. Az első helyen 4 és a 2-ik helyen 3 koronába kerül csak egy négyszögletér.

A szegedi vendéglői étlapárak. A szegedi főkapitány értekezletre hívta össze a vendéglősöket a vendéglői ételárak szabályozása céljából. Az értekezleten kitűnt, hogy Szeged öt nagyobb vendéglőjének ételárai aránylag nem drágák s egymásközt alig van eltérés, azonban annál nagyobb eltérést mutatnak a közepes és kis vendéglők étlapjai. Ezután arra nézve állapodtak meg, hogy a vendéglősöket három csoportba osztják s az árak közt 10—10 százalék lesz a különbözet. Az árakat a főkapitány a saját hatáskörében fogja megállapítani.

Hösi halál. Megemlékeztünk már Fekete Géza hősi haláláról. Fekete Géza, a széles körben ösmert karsárunk, a „Fejérmegyei fogadósok, vendéglősök és kávékosz ipartársulata” elnökeinek egyetlen fia, a 17. honv. gy. e. hadnagya, lángvetőosztály-parancsnok, a Signum laudus és a II. oszt. vitézségi érem tulajdonosa, 22 éves korában, 1916. év szeptember 30-án az olasz harctéren, gránáttól találva hősi ha-

lált halt. A hős tetemetét szülői hazahozatták s Székesfehérváron e hónap 8-án helyezték örök nyugalomra. Temetése nagy gyászpompával s a közönség nagy részvételével ment végbe.

Egy érdekes sör-pör. Bécsben Ferry Hermina, a bécsi Praterstrasseban Jevő „Reklam” kávéház tulajdonosa, 1911-ben az „Alt pilsner Bräuhaus”-al olyan szerződést kötött, hogy amíg az üzlet az övé lesz, vagy másnak eladja, de üzembem marad, kizárólagosan a nevezett gyár sörét méri. Ha a kávéház tulajdonosa a szerződést nem tartaná be s máshonnan szerezne be sört, minden esetben ezerezer korona kötbért s azonfelül az elmaradt haszont tartozik megfizetni. Ennek fejében a sörgyár néhány ezer korona készpénzt adott. 1913-ban egy beületi társaság Ferrytől megvette az üzletet, néhány hónapig a sört átvette az Altpilsenitől, de augusztustól a küldött sör átvételét megtagadta és közölte, hogy ezentul nem reflektál a sörre. Erre a sörgyár a kereskedelmi híroságnál 12,000 korona kötbér fizetés iránt Ferry ellen keresetet adott be, azonfelül kérte az elmaradt haszon megállapítását. Ebben az ügyben a múlt napokban volt a tárgyalás s a bíróság a keresetet elutasította, mert, mint az indokolás mondja, a sörgyár és Ferry között létrejött szerződés megengedhetetlen és a jó erkölcsökbe ütközik. Egyben a sörgyárt a perköltségek megfizetésére kötelezte. — Miután a külföldi s különösen a pilzeni sörösök nálunk is nagyon sokszor, ilyen jó erkölcsökbe ütköző alapon szereznek bevételt, érdemesnek tartottuk a bécsi bíróság ítéletét ösmertetni. Az ilyen sör-pörös precedensek alkalmadtán igen megkönyuitik a bíróságok döntését.

APRÓ ESEMÉNYEK. — Az egész világ éri már a világháboru keserves nehézségeit és érzik már a szemlégesek országai is, ahol szinte egymásután jönnek azok a kedves megszorítások, amelyek minket, a háboru nagy szenvedőt, már oly régen szoritának. Így legutóbb Dániában határozták el a vendéglők és kávéházi üzleteken kívül a színházak és egyéb mulatóknak esti tíz órai bezárását. Oka ennek ott is a nagy szénhiány és közlekedési zavarok. — **Gazdag borralval.** Egy müncheni „Bierkerler” törzsvendége nem rég egy sorsjegyet adott «borralvalónak» a pincérleánynak, s a sorsjegyet a napokban 20 ezer korona nyerménnyel húzták ki. A törzsvendég most visszaakarja pörölni a „borralvalót”. — Na hát, ilyen „smucig” ember! — járszjáról-szjáról a müncheni pincérleányok közt. — **Védelem közben.** Egy alaposan beépült kávézó vasutóbeállított a szabadkai vasuti étterembe, elővette browningját s az ott lévő vasuti portásra fogta. Horváth Sándor éthordó ártalmatlanná akarta tenni a kótyagos embert, közben azonban elslúlt a pisztoly s a golyó Horváth vállába furdott. A sebesült pincért a kórházba vitték; a részeg bakter pedig közben megszökött. — **Záróra Münchenben.** A szénhiány miatt a müncheni vendéglők és kávéházak záróráját, mely eddig fél tizenkettőig terjedt, esti 10 órára állapították meg. — **Letartóztatott fogadói igazgatók.** Berlin egyik legnagyobb fogadója: az „Eszplanad” két igazgatóját és egy alkalmazottját letartóztatták, mert különféle élelmiszert a megszabott árnál drágábban vásároltak és drágábban adták el. Az eset Berlinben nagy felhajtást keltett, minthogy a fogadó részv. t.-ban több herceg és gróf van.

A londoni nagy fogadók. London, tán némi nagyitással, de nem minden alap nélkül nevezhető a nagy-fogadók városának. Ha nagyság tekintetében nem is egészen hasonlók Amerika egyes óriási méretű fogadóhoz, de előkelő izlésű be-

rendezés, mindent nyújtó kényelem s főként gyakorlatiasság dolgában, azokon nagyban is fölül s így a legelső helyen állanak. S a mostani háboru világban s ennek pusztító viharától, tán egyetlen üzleti vagy ipari ág sem szenvedett annyit, mint ezek a fényes és nagyszabású fogadói üzletek. Az angol főváros nagy és előkelő fogadói valósággal belepusztultak a háboruba, amennyiben a háboru nagy-üzletit, az angol politika vezetőinek intézkedésére egyszerűen megszüntek létezni. Az történt ugyanis, hogy az angol kormány mind új és újabb minisztériumokat, központi municions hivatalokat s mi egyebet létesített, s minthogy ezek számára alkalmas épület egész „Londonországban” nem akadt; egyszerűen elreklárrálta a legnagyobb fogadókat és azokban rendezkedett be. Így foglalták le legutóbb az új „léghajózási-minisztérium” részére London legnagyobb ilyen üzletét, a „Cecil-fogadót”, amelynek közel ezer alkalmazottja vesztelte kényerét ez alkalommal. A londoni nagyfogadók tulajdonosai és vezetői azért is nehéz szívvel láthatják fényes és virágzó vállalatainknak illeten való megsemmisülését, mert az ilyen nagyméretű üzleteknek, hasonló nagy méretekben emelkedő jövedelmét biztosító idegenforgalom, is most áll az igazi tető-fokán. Londonban tízezer száma járnak a lakókerekedő idegenek, de csak kis részük juthat valami privát-lakáshoz, — írják az angol lapok — a fogadói „nagyhiány” miatt. Vajjon megtérül-e a londoni nagyfogadónak az a haszna, amit most ezen a réven elveszítettek?

Sajtot jót csakis az előnyösen ismert Stauffer és Fiai répelakti sajtógyáros cégnél rendelhetünk. Ez a cég saját gyártmányain kívül eredeti emmentháliban állandóan nagy raktárt tart és ugy gyors kiszolgálás, mint kiváló minőség szállítás tekintetében a legmesszebbmenő igényeket kielégíti.

A számlái fontos élelmicik. Két aradi kereskedőt, mert a szállítást renies áron fölül adták, a kihágási bíróság azzal a megokolással mentett föl, hogy a számlái nem első-randú szükségleti cikk. A belügyminiszter megsemmisítette az ítéletet s 120 koronára ítélte a kereskedőket olyan megokolással, hogy a számlái fontos élelmi cikk.

A szaklapok hirdetési mindig szoros vonatkozásban állnak a szakközönség érdekeivel; így a „Fogadó” hirdetéseit is mindig figyelmesen tekintsek át olvasóink.

GYÁSZROVAT. Peck János ismert soproni kávéház-tulajdonos, e hónap 4-én elhalálozott. Peck Jánosban vidéki kávéstársadalmunk egyik régi s nagy-képzettségű tagját és Sopron városa ugyancsak tekintélyes és nagy köziszteletnek örvendett polgárát veszítette el. Peck karsársuk az ottani szakmunkásokban is élénk részt vett, így a soproni vendéglősök, kávékosz és italmérők szikvizgyári szöveteleknek is egyik alapító tagja volt; helyelődi a szövetelek igazgatósága gyászjelentést adott ki. Elhunyt karsársuk temetése e hónap 6-án ment végbe az ottani karsársuk és a közönség megilletődő részvételével.

Boros Józsefet, a budapesti Predeal-fogadó tulajdonosát gyászos csapás érte, Elvira kis leánya elhunytával, akit 7 hónapra koránban tört le az enyészet keze. Az ártatlanságot e hónap 6-án temették el nagy részvétel mellett.

Áldás és béke hamvaikra.

Papírszalveta bezerdése végett forduljanak a karsársaink a „Fogadó könyvnyomdához” Budapest, VIII., József-utca 56.)

Figyelmeztetés! T. olvasóink ne csak a „vezércikket és egyéb közleményeket olvassák el, hanem figyelmezzel böngesszék át a hiruotes-rovatot is.

KESERŰ GOMBOK

A csárda élete.

Üres a csárda — törött ablakán,
Szél fű yörésgzet be későn s korán . . .

Más vendégeknek, pusztá hirt csak —
Pókháló csöndben, régen pihen a csap.

Pohárcsengés, nóta, muzsikaszó,
Az ivóban régen nem hallható.

A bubos kályha kellemes tüze
Sem pattog — elszállt minden melege.

De miért is égjen a tüzelő,
Hisz élő ember ide ugy se jó.

Csak szél s főrgeteg járják ezt a tájt —
Hej, vén csárda, szép élted mire vált . . .

Nem így volt itt mindig — nem is oly rég,
Vidám zaj űlte a bus csönd helyét.

Nem volt ily kihalt ez a vén tanya,
Vigan zajlott minden kicsi zuga.

Volt itt víg disznóor s más vigalom,
S vigan szólt esténkit a cimbalom.

És járt erre sok utas, idegen
S zajlott a csárda, nappal s éjjelen . . .

Hol vannak most, e sok nép merre jár?
Gazdája sincs hon', három éve már . . .

S amerre ő jár, oda mentek mind —
Vajjon mikor jönnek vissza megint . . .

. . . Téli szél járja s dudol új danát,
S megzörrenti a csárda ablakát.

Megzörrenti s gyorsan tova repül —
A csárda áll csöndesen, egyedül . . .

Kis Kürtös.

Hasznos Tudnivalók.

Kávé szőlőmagból.

Egyik régebbi írásunkban szoltunk már a szőlőmagból készült kávéról, amelyet közlési adataink jónak és a legtöbb pótkávénál izletesebbnek (zamatosabb) mondtak. Ez azonban még a béke holdog világában volt; amikor mód adatott dűskálni mindenben, így a valódi kávéban is. Ám az idők változásnak vannak kitéve, s így megváltozott a mi módos korunk is és bekövetkezett az, amiről senki senki se álmódott: a nagy világháború. Ez a mindent fölemesztő és elpusztító borzasztó idő aztán sok olyan dologgal ősmertett meg bennünket, aminek előbb híret se tudtuk és sok olyasmire szoktatott rá bennünket, amiről valaha csak olyan fitymálólág szoltunk. Így nem érdekelt bennünket a szőlőmag kávé és hasonlóképpen nem fordítottunk figyelmet az egyéb kávékeverék- és pótkávékra sem, mint-hogy azoknak szükségét nem éreztük. Pedig hogy mennyire fontos számba menők ezek a figyelmen kívül hagyott cikkek. leginkább ez mutatja, hogy a Közéletvezetési Hivatal vezetősége ezeket számba véteti, ősszeírja s esetleg — ha a szükség úgy kívánja — rekvirálja. Epp ezért tartjuk érdemesnek ez újból való megem-

lékezést a szőlőmag-kávéról, amelyről egyesek ugyancsak újabb adatokat közöltek és ezen adatokból az látszik kitűnni, hogy a szőlőmag-kávé jószág és zamatosság tekintetében egyenrangú, sőt nagyban fölül is mulja az egyéb kávékeverékeket.

Az utóbbi időben, amikor a valódi kávé hiánya mindjobban érezhetővé vált: szaklapok és hírlapokban mind gyakrabban lehetett találni közölni az újabb pótkávék leírásával, így többek között az árpa-kávé ősmertetésével, melyet egyes házi-asszonyok a valódi kávénál is kellemesebb ízűnek mondanak. A kecskeméti megjelenő „Szőlőszeti és Borászati Lap”-nak egy olvasója ugyancsak élvezi az árpakávéét, úgy azonban, hogy azt a szőlőmagból készült kávéhoz használja keveréknek. Erre vonatkozó érdekes soraiából a következőket tartjuk érdemesnek ősmertetni:

Szőlőmag készletemet eként osztályozom: két literes üvegbe egy liter szőlőmagot teszek, erre vizet öntök, az egészét jól fölkeverem, erre a hibás és könnyű magok a víz színén maradnak, az egészségesek pedig leszállnak; a felszínen uszókat kanállal kiszedem, az egészségeket pedig szárítás céljából szétteritem s mikor kiszáradt, megpörkölöm, megőrölöm és elteszem.

A szőlőmag-kávéhoz az arányt sokféleképpen lehet változtatni, mindenkinek a saját ízlése szerint. Leirom itt, hogyan készítem el a szőlőmag kávémat:

Egy liter nyers szőlőmag megpörkölve ad 62 dekát, ehhez adok féliter külön pörkölt szemes árpát, (az árpát mindig használatkor pörkölöm), mely pörkölés után 35 deka, végre a fenti keverékhez adok 60 deka Eurilo kávé pótlékot. A szőlőmag-kávé nemcsak takarékosági, hanem egészségi szempontból is fogyasztom; különben akár a tejjel (tejeskávénak) akár csak cukorral édesített feketének fogyasztjuk, mindenképpen jó és izletes.

A kenyér héján található baktériumok.

Míg a kenyér asztalunkra kerül, számos kézen fordul meg, s mivel legtöbbször héjával együtt esszük, nem közömbös, hogy milyen hőnyezetben időzött elárusításáig, mert kétségtelen, hogy mint minden egyéb ételnemű, úgy alkalomadtán a kenyér is terjesztője lehet az emberi egészségre ártalmas fertőző baktériumoknak.

A kenyér belsejébe liszttel, élesztővel, vízzel, tejjel s egyéb módon bejutott csiráknak alig van szerepük, mert legnagyobb részüket a sűtés hője elpusztítja. A kenyér felületére a porral, a levegők utján s kézzel való fogdosás által rátapadó baktériumok megállapítására

Howell Katharine, Chicagó legkülönbözőbb rangu péküzleteiből 100 kenyeret vizsgált meg. A kenyerek felületét csirátlanított vattával ledörzsölte, a vattát csirátlanított vízbe áztatta, majd a vízbe kerülő baktériumokat alkalmas tápláló talajokon kitenyészette.

Különös súlyt helyezett arra, vajjon a *Bacillus coli*, mely az emberi és az állatok belében tartózkodik s a *Streptococcus* mely főleg gennyedések okozója, ki mulatható-e? A tisztaságnak e két fokmérője közül az első, a coli-bacillus 3 piszkos üzlethől származó kenyéren, s *Streptococcus* pedig 30 esetben volt kimutatható. *Proteus vulgáris*-t (rothadó anyagokban előforduló bacillus) 17-szer és *Bacillus clostrid*-et egy esetben talált.

Vendéglősök figyelmébe!

Uradalmi erős zamatos borok, minden mennyiségben 150 litertől feljebb, olcsón kaphatók. Érdeklődők írják meg címüket „**Uradalmi bor**” jelígre a Fogadó kiadóhivatalába, Budapest, Gyulai Pál-utca 9.

Pályázat.

A „Máv.” gyulafehérvári állomásán lévő pályavendéglő bérletére pályázat hirdettetik. — A bérlet 1917. évi március hó 1-ével kezdődik és tart 5 éven át. — Feltételek az aradi üzemvezetőség általános osztályában (I. oszt.) a hivatalos órák alatt d. e. 8-tól d. u. 2 óráig bármikor beszerezhetők. v. irásbeli megkeresésre a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után postán is megkaphatók. — Az 1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt borítékban zárt ajánlatok a következő felirattal: „Ajánlat a 3825/1917. számú versenytárgyalási hirdetés alapján a Magyar Királyi Államvasutak Gyulafehérvár állomásán lévő pályavendéglő bérlet re” 1917. február hó 24-én déli 12 óráig az aradi üzemvezetőség általános osztálya főnökéhez (Üzemvezetőségi palota, Arad, Vilmos császár tér 3. szám I. emelet 25 ajtó.) Bánatpfnz fejében 200 korona teendő le. — Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik.

Arad, 1917. február hó 3. án.

Az Üzemvezetőség.

Eladó vendéglő.

(Aikalmi vétel.)

Csókán (Torontál m.) a jóhírű és forgalmas **Kaszinó vendéglő**, a község legjobb helyén, 750 négyzetölg telekkel, eladó. Az üzlethez: söntés, polgári szoba, kávéház, „Uri-kaszinó”, mozi terem, egy kis terem, 4 vendég-szoba, 3 lakó-szoba, (a vendéglős részére) 3 konyha, jégverem, istálló, szép fedett kelepálya, nagy konyha-és veteményes-kert stb. stb. tartozik **Eladási ár:** 32 (harminckettő) ezer korona. **Vételhez** 12 (tizenkettő) ezer korona szükséges. Bővebbet: **Magyarics Ferenc** vendéglős **Csóká** (Torontál m.) 1-4

KASS-SZÁLLO

Színház-tér, Stefánia-park mellett

7-10

Teljesen modern, minden kényelemmel berendezve, 60 szoba, központi fűtés, hideg-melegviz szolgáltatás minden szobában. Villanyvilágítás. Fürdővel ellátott szobák. Külön fürdők. Külön lakosztályok 2-3 szobával. Városi és interurban telefon. Safe Deposits. Nagy csarnok Hall). Diszes télikert. Nagy hangverseny és bankett-termek, Elegáns nagy étterem. Piaci sörház. Nagy fényes kávéház. Éttermi és kávéházi nyári helyiségek Villamos vasuti megálló. Mérsékelt árak. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri **Kass János** tulajdonos. Utazóknak kedvezmény.

SZEGED

A

SZENT ISTVÁN

Duplamalátásört

Világszerte utánózzák.

Gyártja:

A Kőbányai Polgári Serfőző r.-t. Budapest-Kőbánya.

UZLETI HIREINK.

A Fogadó előfizetése 1917. évi január 1-től 16 korona. T. előfizetőinket itt is kérjük, hogy hátralékos díjajukat beküldeni szíveskedjenek. A „Fogadó” kiadóhivatala.

A Fogadó-nyomda a VIII. ker. Szentkirályi-u 34. sz. alól a VIII. ker. József-utca 56. sz. alá helyeztetelt át.

A Fogadó szerkesztősége és kiadóhivatala VI. 1. ker. Gyulai Pál-utca 9. sz. alatt van.

Figyelemzetestes. Azon t. előfizetőink, kik a „Fogadót” a megjelenés napján nem kapják meg, a kiadóhivatalt szíveskedjenek erről egy levelező-lapon értesíteni.

Jó új-borok. A múlt évi rossz időjárás következtében alig volt vidék, ahol jó bor termett volna. Kivételt képez a „Visontai és a Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő r.-társ.”, melynek új borai minőség tekintetében még az eddigi termés a jó al fölülmulják.

Hirdetéseknél igen gyakran fordul elő, hogy az érdeklődők a hirdetés címét kéri ott, ahol „levél továbbítás”-ról vagy „ajánlattevés, beküldés”-ről van szó. Sokszor megessik az is, hogy a kiadóhivataltól kéri a feltételek megismerését és egyéb tájékoztatást. A kiadóhivatal persze, nem nyújthat más fölvilágosítást, mint amit a hirdetés előír. Hogy az ilyen esetben előálló idővesztés és dupla levélköltség elkerülhető legyen; a t. érdekl. szakközönség figyelmét föl hívjuk, hogy a hirdetések szövegét mindig figyelemmel olvassa át s ahol az van kitéve, hogy levelet, ajánlatot a kiadóhivatal továbbít; arra nézve ne kérdezősködjének, hanem egyszerűen írják meg a kívánt ajánlatot v. levelet és továbbítás végett, küldjék be a kiadóhivatalnak. A hirdető címét pedig csak akkor tudatja a kiadóhivatal, ha úgy szól a szöveg, hogy: cím meg tudható a kiadóhivatalban.

Üzlet-vétel vagy átvétel alkalmával szokásos „vendéglő-átvételi” vagy „vendéglő-nyitási” értesítések és minden egyéb nyomtatványokat t. kartársaink a Fogadó-nyomdában (Budapest, József-utca 56. sz.) rendeljék meg.

A három báróné kávéháza új kezekben. Kallós Márkus (fővárosi fogadós) hires alapí-

tása, a Rákóczi-uti Népopera-kávéház, új gazda kezeibe került. A Népopera-kávéháznak 4—5 évvel ezelőtt tudvalevően három angol báróné lett a tulajdonosa (akiket Kiss Jancsi, ismert cigányprimás muzsikált föl B.-füredről Budapestre) s az ő révükön Kiss Jancsi is, kávéházi tulajdonossá vált, mint-hogy később az egyik bárónét feleségül vette. De azért Kiss Jancsi, mint gazda is tovább muzsikált kávéházában, emellett részt vett a kávéház vezetésében is, amihez persze, ő is csak annyit értett, mint a három báróné. Aminek aztán az lett a következménye, hogy igen furcsa állapotok álltak be a kávéház gazdasági életében; a kávéház ugyanis bármennyi bevételt csinált, mind kevésnek bizonyult a kiadások fedezésére. A furcsa és bohém gazdálkodásnak most véget vetett a kávéház eladása, mely a „Népopera-t” megint egy rendes és igazi hivatásos szakember kezeibe juttatta. Az új tulajdonos Kovács József, az újvidéki „Erzsébet-fogadó” és a lugosi Korzó-kávéház volt ismert tulajdonosa, aki új, nagyszabású üzletét rövidesen rendbe szedte és olyan menübe zökkentette, mint volt a báróné-gazdák előtt. Új üzletét Kovács kartársunk e hónap elejével vette át saját kezelésébe.

Ezüst, kínai ezüst evőeszközt és hasonló árut lehetőleg mindig újat vegyünk, mert a használt csak csekély százalékkal kerül kevesebbe. A legjobb ilyen áruk Budapesten, a IV. ker. Váci-utca 8. sz. alatt létező és előnyösen ismert Hermann J. L. cégnél szerezhetők be.

Besztercebányán a Szász-féle Nemzeti fogadó (régí jőnevű „Rák” fogadó) megvette Strkula György ősmert nevű jolsvai fogadós. Új üzletét, egy a szobákat, mint az éttermet és kávéházat, Strkula kartársunk egész ujan tatarozta s rendezte és ünnepélyesen a múlt év utolsójával nyitotta meg. — Jolsvai fogadói és vendéglői üzletét szintén megtartotta és ennek vezetését, Strkula Gy. kartársunk leánya viszi tovább.

Üzleti fehérnemű. Fogadói és vendéglői vászon-féléket a mi iparunkhoz tartozók a mindenkor legjobb minőségűt szállító és ismert *Deutsch Ferner*nél (Bpest, VIII., Muzeum-körút 10. sz.) szerezzenek be.

Telefon: Intereurban II—II.

Figyelem!

Jó hírnevnek örvendő irodám a háboru miatt szünetelt. Irodámat újból megnyitottam és azt személyesen vezetem.

MATZNER J. urat

irodám részére **ügyvezetőnek** akceptáltam. — Az igen tisztelt főnök urak ugyszintén helykereső személyzet becses pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Pollák József

1—12

Budapest, VII. Síp-utca 7.

Minden bérfizetés nélkül

Algyógy-gyógyfürdő berendezett kávéháza és vendéglőjéhez bérlet keresek. Bérbeadó az egész gyógyfürdő is 55 berendezett vendégszobáival, konyhák, jégverem, kocsiszin, istálló, tekepálya, táncierem stb. Továbbá a fürdők, uszoda hévízzel és morfódek, meggyezés szerint. Fürdő bérbeadása esetén a feltartoztatására 4000 kor. kaució, a vendéglő és kávéház bérbeadásánál 1000 kor. stb. éreltetik. Bérbevet a tulajdonosná, **Fried Eskelesnél, Algyógy, (Hunyadmegye).**

Nyirbátorban

a főtéren, nagyobb bérház nagy bérjövedelemmel és jóforgalmu kávéházzal előnyös árban eladó. Értekezhetni a Nyirbátori Takarékpénztárnál.

3-4

PAPIRSZALVÉTÁT

a legjobb minőségben és mérsékelt árak mellett, cégnyomással vagy anélkül, gyorsan és csinos kivitelben szállit a

FOGADÓ-NYOMDA

BUDAPEST,

VIII. KER., JÓZSEF-UTCA 56. SZ.

Polenai gyógyforrás.

borral a legjobb fröccs!

Kifűnő izű, igen üdítő ásványvíz. Bor, cognac vagy citromsavval vegyítve.

Orvosi szaktekintélvektől melegen ajánlva gyomor-bántalmak, étvágytalanság, gyomorégés, köhögés, verszegénység, tüdőbaj és vérképek esetében.

Megrendelhető

Schönborn Buchheim gróf
urad. ásványvizetnek
bélrőségénél, Szolyva

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Bécsi. Münkhen bárhoj ejti ki a magyar nyelv, sem „Mühen“ és „Mücen“-nek nem ejti, hanem a „k“ betűnek, bárha gyengén való hangoztatásával is. Tehát, „Münken“ az a „München“ és a helyes érzékű magyaros író „Münken“-nek, vagyis úgy írja, ahogy kiejti. Ha a jobb magyarsággal írott sajtót (ami sajnos, kevés számmal van még) figyelmeztetnem kell, ott szintén „Münken“ és nem „München“ talá! Általános hiba különben, hogy az újságolvasók vajmi keveset gondolnak arra, hogy mi, hogyan is van írva? Egyébként üdv. — Balatonmenti V. Abból a dohos borból nagyon nehéz már jót csinálni. Legfeljebb édes tejlell kellene deríteni, többszörökint, de a baj még így sem múlna el egészen. Vegyíteni vagy házasítani más borral meg nem ajánlatos, mert a jót is tönkretesz; de más hordóba sem tanácsos átfertetni (javítás céljából), mert a tiszta hordót is megfertőzi, úgy, hogy később az abba fejtett egészséges bor is megkapja a bajt. Legtanácsosabb az ilyen bort ecetnek eladni s a hordót is más céllra használni. — S. S. Opatov. A táb. lapon jelzett intézkedésért itt is köszönetünk. És hasonló szíves üdv. — K. F. Sz. Kocsárd. Küldött értesítést, valamint a díjakért hálás köszönetünk. És üdvözlünk. — M. F. Versec. Ezt a kis írásos időt: kartársunk, keresztül kell nyomorogunk, merthogy mást se lehet tenni. Pannasz vagy hasonló „institancia“ ezen a bajon nem segít; ez tisztán háborus baj. Vigasztaljon bennünket az a tudat, hogy már nem soká tart. Úgyben eljárunk. Lap pótolva lett. Üdv. — D. I. Harczmező. Még egy kis türelmet és kitartást kedves katonánk; ez az esztendő — írta a Fogadó — a béke éve és az a szép nap, ha a legtávolibb felhős égen is látszik bujkálni, ebben az évben minden bizonyos kiragogy. Ezt különben idehaza is épp úgy várják, mint a fronton. — Naptár még újkör elküldtetik; előfizetés megérkezett. Szíves köszönet-nyújtás és üdv. — V. K. né Ukk. Szíveskedjék multkorai számunk „Konyha köréből“ rovatát átnevezni, ott a kérdezett étel-receptet megtalálják. Az 1917. „Vendéglősök Naptára“ elküldtetik. Üdvözlünk. — R. J. Harctér. A kérdéses díjak beérkeztek; köszönet. Levél-válasz a H. ügyre vonatkozólag ment. Üdvölet — D. I. Lepényi. Többször többeknek üzentük már e helyen, hogy ilyen esetben (cukor v. petróleum beszerzésénél) az eljárás az, hogy az illető kérvényt ír a Cukor vagy Petróleum. (Zsir és Olaj) központnak, melyben megnevezi használatra pontos mennyiségét és kéri annak utalványozását. A kérvényt ezután az eljárásságnál igazoltatja, hogy a bentfoglaltak teljesen megfelelnek a valóságosnak s illetőnek arra szükségére van és elküldi a nevezett központnak. Szíveskedjék ön is ezek szerint eljárni. — O. E. Nagykaroly. Ajánlat nyomban továbbította kiadóhivatalunk. Minthogy többen tettek ajánlatot, nem tudhatjuk a választás kire esett, de mindenestre reméljük a jobbat. — M-i kocsmáros. Ezek a bajok t. kartársunk általánosak, vagyis miként a vidéken, éppúgy érzik azokat a fővárosban is. És azokon, sajnos, segíteni sem igen lehet, amíg a mostani zavaros idők tartanak. Ez az idő azonban, reméljük már nem fog sokáig tartani; ennek az évnek az első fele a háború végső kitörlésének az időszak. Amig tehát ez elmulik, addig is meg kell feszítenünk azt a bizonyos türelmet és azon kell lennünk, hogy a bajokat, úgy ahogy átgazoljuk. Majd földelert aztán, ha ennek az istentelen időjárásnak vége szakad. Az előfizetés megérkezett; itt is köszönetnyújtás és üdvölet. — L. V. és R. K. Harctér. Az előfizetési díjak pontosan megérkeztek. Naptárak nyomban elküldtetek. Hasonló szíves jókívánat és üdvöletünk.

FŐPINCÉR

2-2

eisrendű és megbízható szakérő (ezen a téren az ország egyik leggyakorlottabb és ügyesebb szakembere) megfelelő állást önját elnyerni, nagyobb övadékkal, akár fővárosi, akár vidéki nagyobb üzletben. Szíves megkeresések „Elsőrendű szakérő H. I.“ címen a Fogadó-kiadóhivatalába kéreték.

Eladó ó és új borok és törkölypálinka.

600 hlt. idei — 150 hlt. különböző évjáratu ó-bor — közte egy hordó muskotály, hordóknint is eladó — 30—70 hektoliterig egy-egy hordó. — 600 hlt. ó és új pálinka is kapható.

Szobonya Bertalan

ny. kir. igazgatónál
Horgosi-Királyhalom.

(Posta távirda, vasútállomás) 2-2

Pályaudvarnál

barakok közelében vendéglő 8 szobás fogadóval. Egerben, 40,000 lakosú városban, megyeszékhelyen, rengeteg katonaság gócpontján, óriási idegenforgalommal, bebizonyítható évi 80,000 korona bevétellel, 10 éves szerződéssel, 5100 korona lakbérrel, vezetés hiánya miatt, 20,000 (huzezer) koronáért eladó, de kellő garancia mellett 10,000 (tízezer) koronával átvethető. — Esetleg egy városi házzal cserélhető. — Vevő italokról (bor, sör és pálinkáról) biztosítatik. Értekezhetni **Bary József** tulajdonosnál Egerben, ahol 400 hektó új és óbor is eladó. 4-4

Üzletvezetői

állást önját elnyerni ezen a téren nagy gyakorlattal és ösmerettel bíró szakember, ki több előkelő étermi és más nagy üzletkeben hasonló állást töltött be hosszabb időn át és mint önálló üzletember is tovább működött. Megkeresések ezen címre intézendők: **Weisz Miksa** magángzó **Miskolc**, Hunyady-utca 40. 2-2

Hirdetmény.

A csizi honvéd gyógyházban vendéglő-szerűen szolgáltatandó élelmészre nézve ezenel írásbeli versenytárgyalás hirdetettik.

A biztosítás az 1917. évi fordódőre kötetik. — A biztosítás tárgyát a gyógyházban elhelyezett beteg egyének élelmészre képezi.

A biztosítási tárgyalás a csizi honvéd gyógyház parancsnokságnál, Cisz 1917. évi március hó 20-án d. e. 10 órakor fog tartatni.

A vonatkozó pályázati feltételek a gyógyház parancsnokságánál kaphatók.

Egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok legkésőbb a versenytárgyalásra kitűzött határidő a csizi honvéd gyógyház címére küldendők be.

Kassa, 1917. évi február hó 6. án.
Kassai honvéd kerületi hadbiztoság.

Berec János moholyi vendéglős, Budapestben a X. ker. Kőbányai-ut 53. sz. alatti Paul Miklós vendéglőt megvette és azt a mai igényeknek megfelelő újan rendezte és tatarozta. Berec kártyásunk jó magyaros konyhája és tisztán kezelt italai az üzlet régi jó nevét és menetelét biztosítják.

A „Vendéglősök Naptára“ meglepő gazdag és érdekes tartalommal, megjelölve az érdekes és fontos kiadvány megrendelését mindenkinek ajánljuk. Nagy mulasztást követ el, aki ezt a tanulságos és közérdekű szakkönyvet nem szerzi be. A „Vendéglősök Naptára“ nagy terjedelme, gyönyörű kiállítása dacára sem drágult meg: ára most is 3 kor. 20 fillér. Ajánlasi díjra ezenkívül 50 fillér küldendő be. Megrendelések a „Fogadó“ kiadóhivatalába küldendők.

A főváros egyik ösmert és keresettebb helyszínről irodája tulajdonosa, **Kreibich Mihály**, súlyos beteg, úgy hogy teljes fölépüléséhez sincs remény. Az elhelyező-irodát ennek folytán Kreibichné vezeti, nagy körültekintéssel és megfelelő szakérők segítségével úgy, hogy az előbbi gondos vezetés s a mostani közt a legkisebb eltérés sem észlelhető. A Kreibich-elhelyező iroda továbbra is kéri a t. szakközönség eddigi szíves pártfogását. Vasuti vendéglős urak „papir-szalvéta“ szükségleteket s a szükséges írásbeli nyomtatványait a Fogadó-nyomda vállalatnál, (Budapest, VIII., József-utca 56.) szíveskedjenek megrendelni.

Lakás- és helyváltozásukat jelentő t. pincér-előfizetőink az új címmel kapcsolatban volt lakhelyüket (hogy előbb hol voltak?) szintén szíveskedjenek megírni. Fogadó-kiadóhivatala, Bpest, Gyulai Pál-u 9.

HELYVÁLTOZÁSOK Fekete János Budapestben az Andrássy-úti Erdélyi-étermek főp. állását tölti be. Fehér Ferenc u. itt a Hunnia-fogadó szofőp. állását tölti be. Thor József a sátoraljai helyi vasuti vendéglő (I. II. oszt., étt.) főp. állását újból elfoglalta.

Házasság.

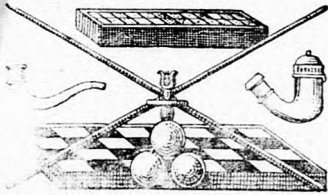
Számvevőaltiszt, ki a mozgó-útaz óta a haretéren van, polgári életben üzletvezető-főpincér, egyike a legképzettebb és szolidabb szakembereknek (nem kártyás, dohányos és italos) nőstüni önját s a fogadós, vendéglős és kávé családból való kedves, házas és megértő hajadont keres hitvestársul, megfelelő hozománnyal, minthogy ő is megfelelő anyagiakkal rendelkezik. Ismerkedés céljából levelet fényképpel kéri a „Fogadó“ kiadóhivatala útján beküldeni s viszont ő is elküldi arcképét. Házasság a tavaszi szabadsága alkalmával megtörténhetik. A legszigorubb titok tartás minden kö ülmények között biztosítva. Személyére nézve megfelelő információval volt üzleti főnökei fognak szolgálni. Említett fényképes levelet „Komoly párti“ jellege alatt a Fogadó kiadóhivatalába kér küldeni. 1-4

ÉRTESETÉS.

A mélyen tisztelt fogadós (szállodás) vendéglős és kávé urakkal, valamint az igen tisztelt állást kereső férfi- és női személyzetel tudatni kívánom, hogy Matzner Jakab urat irodámból végleg elbocsátottam. Tartós és súlyos beteg-égem folytán irodámat szakképzett alkalmazottaimmal nőm tovább vezeti, s igen kérem úgy régi mint jelenlegi összes leveleimet, hogy szíves bizalmukkal cégetem továbbra is megtisztelni méltóztatassanak. Ezen alkalmából kérem a t. férfi- és női személyzetet, hogy **fürdő- és nyári üzletek**, valamint **hajókra való leszerződtes** végett irodámat mielőbb felkeresni szíveskedjenek. Végül még megjegyezni kívánom, hogy irodámban **szakképzett és csakis szolid** pincérnök is elhelyeztetnek. — Kérem szíves pártfogásukat

kiváló tisztelettel

Kreibich Mihály
Budapest. IV., Borz-ú. 3. Telefon 7-20.

Novágh Károly mű- és diszmű-esztergályos

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 3. (Első Hazai Takarékpénztárral szemben)

Ajánlja saját készítményű **elefántcsont-teke (billiárd) golyók, dákok, sakk, dominó, lignon santum-golyók, bábuk, sétatobok, tajték- és borostyánkő dohányszívó-eszközöket stb. nagy választékban.** — Billiárd-golyók **esztergályozása, dákok, sakk és dominó javítása olcsó árszámitással, pontos határidőre való szállítással** — elfogadottnak. **D**

Szénhiány idején.

— No még csak ezt kellett megérni, a háborúnak ezt a legjobb bűvészt, a szénhiányt, hogy fázunk s dideregünk, mint a „buvárháború”-tól az angolok, — mondja a *Nagyboglóci v. „öreg törz-asztalának”* egyik fázós vendége.

— Esi a kánya, — legyint borusan a ny. Visztlai. . . Engem nem a szénhiány, hanem az bánt, hogy ennek következtében egy órával ismét megrövidül a záróra, s mi aztán a bizáért és hős katonáink egészségeért, egypár pohárral megint kevesebbet kortyanthatunk . . .

Hideg idők.

— Hát ön kedves Nyulasi ur, hol járt, két nap óta nem láttam.

— Vadászaton voltam, kedves uram és képzelve, hajnalról alkonyatig jártuk a szántóföldeket ebben a kutyá hidegben s még csak szinét se láttuk a nyulnak; vadász társam azt mondja, hogy azok a mihaszna állatok mind melegedni járnak — az erdőbe.

Törött cserepek.

Jégbőség.

— Hát jegünk van hála az Égnek, adott bőséges bőséggel a hatalmas Jehova, azonban nincs benne nagy köszönet, mert aki vágná, csákányozná és jégvermeinkbe szállítaná, azt meg elvitte, — állapítja busan az öreg Kevei kocsmáros.

Eladó kávéház.

A főváros egyik legforgalmasabb pontján egy kitűnő meneteli kávéház nyugalomba vonulás miatt azonnal eladó. A kávéház kimutatható napi bevétele 300 korona; évi bér 4000 korona. Még 4 évi szerződés van hátra. **Eladási ára 25.000 korona.** Az üzlet teljesen ujonnan van berendezve s a berendezés megér 40.000 koronát. **Cím a kiadóhivatalban.**

Deák Ödönné

elsőrangú női ruhaterme
Bpest, Rákóczi-ut 19. sz. félem. 16

elvállal minden e szakmába vágó munkáikat leggyorsabból a legfinnyesebb kivitelig. A szakmánkhoz tartozó urnóknak és urleányoknak — **árkedvezmény.**

Tisztelettel
Deákné.

PAPIRSZALVÉTÁK

különböző nagyság, minőség és árak szerint kaphatók a „FOGADO”-nyomdában

Budapest, VIII. kerület, Lócsa-utca 56. s.

Szállodások és vendéglős urak figyelmébe!

Áruhiány miatt kérném a tavaszi szükségletüket márciusig fedezni

Vászon és damaszt árukban

	Kor. érték
Lenvászon lepedő 200/140 — — drbja	15.—
Kárpáti > 230/150 — — >	16.—
Damast abrosz — 150/150 — — >	11.—
Dupla damast abrosz 150/150 — — >	18.—
> > > 150/180 — — >	20.—
> > > 150/250 — — >	25.—
> > > 150/300 — — >	30.—
Dupla damast szalvéta 60/60 tucatja	24.—
> > > 66/60 >	30.—
Kávészalvéta fehér vagy színes >	4.—
Ajour kávészalvéta — — >	8,50
Neh. dupla dam. törülköző 55/110 >	40.—
> > > 60/120 >	45.—
Sz. nes beszövítt kerti abrosz tiszta vászon — — 140/150 dbja	15.—
> > > — — — — 140/200 >	20.—
Párnahuzat 88/76 — — — — drbja	9.—
Vászon paplanhuzat 130/180 — — >	18.—
Pincér kendő — — — — tctja	15.—
Vászon pohár-edényről 1ct 18. —, 24. —, 30. —	

DEUTSCH FERENC

..... vászon és damaszt áruhaza
szállodások és vendéglősök szállítója

Budapest, VIII., Muzeum-körút 10.

Alapítási év 1895. Telefon József 4—60.

SAJT ::

Többféle kemény és lágy sajtot legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti emmentháliban állandóan nagy raktárt tart:

Stauffer és Fiai

nyugatmagyarországi sajtgyárak Répcelak.

== Nagyszöllősön ==

a **Royal szálló**, kávéház, étterem, kocsmá, nagyterem színpaddal (mely „mozgósínháznak” különösen alkalmas) — „Kaszino” a házban, — kényelmes mellékhelyiségekkel és teljes berendezéssel, előnyös árban eladó. Értekezhetni lehet a „Munkácsi hitelbanknál”. 1-2

Az

ILONA

ARTEZI üdítő víz
legyen mindennapi italod!

Megrendelhető:
„ARTESIA” R. T. nál BUDAPEST.
TELEFON 50—72.

Főpincéri állást keres

35 éves nős, az üzlet minden ágában teljesen jártas szakember, lehetőleg vasuti vendéglő III. oszt. éttermében; esetleg elszámolásra keres jobb forgalmas üzletet. **Feleségem perferkt gazdaszony**, volt vendéglősné. Övédek 4—5 (négy-öt) ezer korona, esetleg több. **Cím: Szabé Pál Nagyváros, Szent János-u. 22.**

== EREDETI ==

szerednyei bor (Zöld, Hárs és Rizling) kitűnő minőségű, gróf Lónyay pincéjéből, pár gönci hordóval, Budapesten — vámon kívül átadatik. **Ár és cím meg tudható a kiadóhivatalban. 2—4**

Kalocsán

egy régi jóhírnevű vendéglő, két étteremmel, sütéssel és minden hozzátartozóval együtt, örökön eladó. **Cím a kiadóhivatalban. 3—4**

Német nyelv megtanulása magánaton

A német nyelv tudására fogadó- és vendéglőtulajdonosoknak és alkalmazottaknak feltétlenül szükségük van. **Dr. Ince Henrik** német nyelvtanából mindenki gyorsan és alaposan megtanulhat tanító nélkül németül. Az új kiadásban most megjelent kitűnő könyv ára 2 korona (utánvételt 2 kor. 55 fill.) Megrendelési cím: **Magyar Könyvkiadó** Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 23.

FOGADÓ SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA: BUDAPEST, VIII. KER., GYULAI PÁL-UTCA 9. SZÁM.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek

• Borértékesítő
Részvénytársasága

Alapító: Nagyméltóságú Dr. KALLAY ZOLTÁN v. b. t. t., Hevesvárm főispánja.
Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS** (Főter, Lubyház, Új bankpalota).

Postafiók 42. sz. Telefon 99. sz. Visonta...tra

Sürgöncyim:

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei:
Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasseias, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oportó, Burgundi, Kabinet.

Krondorri savanyúviz

Pincér urak szíves figyelmébe!

Csak Krondorfi savanyúvizet ajánljanak borvagy pezsgőhöz. A Krondorfi kuttvállalat mindenkor támogatja a jótékony intézményeket.

1917. Vendéglősök Naptára.

Ezt a fontos és érdekes szakkiadványt ne mulasszák el a fogadós és vendéglősparhoz tartozók beszerezni. Ár: 3 kor. 20 fill. **Ajánlási díj: 50 fill.** Megrendelhető: **FOGADÓ kiadóhivatala, Budapest, Gyulai Pál-utca 9.**

Vendéglősök, kocsmárosok és kávéosok figyelmébe!

Üveg és porcellán áruk nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók
ifj. GRÜNWALD MÓR
üveg- és porcellán nagy raktárában
Bpest, IV., Ferenc József-rakpart 6.
(a Ferenc József-híd közelében.)

Papirszalvéták

kaphatók a legjobb minőségben és mérsékelt áron, cégnomással vagy anélkül, gyors szállítással
mellett: **FOGADÓ NYOMDA Budapest, VIII. kerület, József-utca 56. szám.**

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek *oldal-zsebtárca* (papírpénz), vagy (apró- és ezüstpénz számára) *pincértáskára* van szükségük, amelynek feneke nincs beillesztve, hanem a felsőrész az aljával egy darabból készült. — a *legjutányosabb árak mellett* — szerezhetik be:

Molnár Vilmos

szervizgyárosnái, **BUDAPEST, IV., Károly-körút 28. (Központi városrész).**
Képes árjegyzék bérmentve

HERRMANN J. L. R.T.

cs. és kir. udvari szállító

1819. évben alapított országos szabad. Alpaccza-

Chinaezüst- és fémáru-gyárának főraktára:

BUDAPEST, IV. KER., VACI-UTCA 8. SZ.

(Raktárak: Bécs, Gráz, Prága és Triestben.)

Nagy választék legszolidabb kiviteletű tárgyakból Szállodák, Vendéglők, Kávéházak és háztartások részére.

Király Sörfőzde Részvénytársaság

Nagykanizsán.

Ajánlja elsőrendű minőségű: **Ászok, Márciusi, Dupla-márciusi** valamint a hírneves nagykanizsai **Szent-Istvánsört**, továbbá **Bajor és Baksör** különlegességeit. Betegeknek és lábadozóknak mint tápanyógyitált ajánlja az elsőrendű Duplamaláta tápsör különlegességét.

Gyárt ezénfelül legjobb minőségű malátát, etetési és hízalási célokra pedig malátacsirát és sörtörkölyt.

Árjegyzékkel és fölvilágosítással készséggel szolgálunk.

Telefonszám: 36.

Telefonszám: 36.